

Boekverslag Nederlands Het diner door Herman Koch

Boekverslag door een scholier

5e klas vwo

1987 woorden

3 jaar geleden

★ 5,1

4 keer beoordeeld

Auteur	Herman Koch
Genre	Psychologische roman
Eerste uitgave	2009
Vak	Nederlands

Buiten is het maandag

Algemene informatie

Schrijver: J. Bernlef

Jaar van uitgave: 2003

Genre: psychologische roman

Verteltijd: 214 pagina's

Eerste zin

Buiten is het maandag. Dat zegt de stem van de Canadese radio-omroeper vanuit de schemerige woonkamer.

Samenvatting

Stijn Bekkering handelt in tweedehandse spullen. Hij koopt inboedels op en slaat ze op in een enorme loods in Obdam, die tevens als verkooppunt dienstdoet. Hij houdt ervan om elk voorwerp uit een net opgekochte boedel nauwkeurig te omschrijven in een schrift. Officieel heet zijn zaak 'Venduhuis De Oorsprong'. Op 13 mei 1999 krijgt Stijn, die dan 64 jaar is, een ernstig verkeersongeluk. Hij raakt met zijn auto van de weg en vliegt tegen een boom aan. Hij ligt tien dagen in coma. Als hij ontwaakt blijkt zijn vrouw Geesje, die naast hem in de auto zat, dood en begraven te zijn. Stijn kan zich niets van het ongeluk herinneren. De politie vermoedt dat hij ergens van geschrokken is, bijvoorbeeld van een overstekend beest, want Stijn had die avond niet gedronken. Sinds het ongeluk heeft Stijn problemen met zijn geheugen. De huisarts raadt hem aan dagboek aantekeningen in zijn agenda te maken, zodat hij meer begrip op de dagen krijgt. Het is zwaar voor Stijn geen afscheid van zijn vrouw te hebben kunnen nemen. Hij

probeert krampachtig zijn herinneringen aan haar te bewaren, maar hij merkt dat die steeds vager worden. De eerste tijd na het ongeluk eet Stijn dagelijks bij Harry en Sandra, zijn zoon en schoondochter. Hij kan het goed vinden met Sandra en praat veel met haar over Geesje. Zijn kleinzoon Martijn is twaalf. Vroeger hadden zij een innige band en speelden ze samen tussen de spullen in de loods. Nu ontloopt Martijn zijn opa, omdat hij diens verdriet niet aankan. Met Harry heeft Stijn geen innige band. Harry is een gesloten type voor wie exacte cijfers belangrijker lijkt te zijn dan gevoelens. Hij is makelaar en kijkt neer op de zaak van zijn vader. Met diens verdriet kan hij niet overweg. Op 17 juli 1999, twee maanden na het ongeluk, is Harry opeens verdwenen. Hij blijkt dertigduizend gulden van zijn rekening te hebben opgenomen. Sandra en Stijn begrijpen niet wat er gebeurt kan zijn. Sandra kan niet geloven dat Harry een nieuw leven begonnen zou zijn. Zij is in paniek en heeft nu op haar beurt steun aan Stijn. Met Martijn gaat het slecht. Hij trekt zich terug en spijsbelt veel. Sandra zet een signalement van Harry op een website voor vermiste personen: "Missing Link". Eind maart 2000 krijgt zij een e-mail uit Lenfield, Nova Scotia in Canada. De schrijver, Bruce Grady, beweert hem te kennen. Hij woont vlak bij hem in de buurt. Stijn besluit er onmiddellijk heen te vliegen. Zo belandt Stijn in Nova Scotia, bij een afgelegen huisje, waar Harry blijkt samen te wonen met een twintigjarig Nederlands meisje, Tracy Tuin. Het zien van zijn vader is een breekpunt voor Harry. Hij vertelt dat hij sinds april 1999 een verhouding met Tracy heeft. Ze waren dolverliefd en Harry had nog nooit zoiets meegemaakt. Ze besloten er samen van door te gaan en hun levens achter zich te laten. Maar nu in de verliefdheid gevlogen en beseft Harry dat hij verlangt naar zijn vrouw en kind. Halsoverkop pakt hij zijn koffers en vertrekt. Stijn besluit nog even te blijven; hij heeft net een lange reis achter de rug. Zo blijft Stijn bij Tracy wonen in het afgelegen huis, vele kilometers van het dichtstbijzijnde gehucht Lenfield. Hij mag de jonge, ondoorgrondelijke Tracy graag. Ze praten veel samen. Hij vertelt over het verlies van zijn vrouw en zijn poging zijn herinneringen aan haar vast te houden. Tracy vertelt juist geen herinneringen te willen hebben. Ze heeft een rot jeugd gehad en werd op haar vijftiende jaar het huis uitgezet, omdat ze zwanger was. Tracy biedt Stijn als vanzelfsprekend haar lichaam aan, maar daar moet hij niks van hebben. Hij had haar opa kunnen zijn. De 60-jarige Bruce Grady heeft wel een verhouding met Tracy en wordt een vriend van Stijn. Hij stookt illegaal alcohol en schenkt pittige borrels. Hij stimuleert Stijn opnieuw een zaak in tweedehandse spullen te beginnen en helpt hem op weg. Bruce snuffelt graag door de opgekochte inboedels en maakt kunstwerken van gevonden spulletjes, die hij voor grof geld verkoopt. Ook legt hij junkboeken aan. Bij elk opgekocht voorwerp verzint hij een verhaaltje over de nu verdwenen of gestorven bezitter zo geeft hij de dingen een geschiedenis. Bruce vertelt graag over het gedachte goed van de Nieuw-Zeelandse Maori's, van wie hij afstamt. Maori's blijven hun dode voorvaderen koesteren en voelen zich door hen omringt. Dit idee trekt Stijn aan: zo voelt hij dat met Geesje.

Af en toe schrijft Stijn met Sandra. Hij vertelt in Canada te willen blijven. Sandra schrijft dat Harry vanwege zijn verdwijning op staande voet ontslagen werd en nu de zaak van zijn vader in Obdam voortzet.

Half november vertrekt Tracy opeens. Ze wil naar New York. In de hoop een plek te vinden waar ze zich thuis zou voelen. Stijn blijft alleen achter en mist haar gezelschap. Om hem heen raakt het landschap zwaar besneeuwd.

De oudejaarsavond brengt Stijn bij Bruce thuis door. Ze drinken veel en als Bruce in slaap valt, besluit Stijn door de sneeuwbuien naar huis te rijden. Plotseling doemt er een op de wegstaande eland voor hem op. Hij remt, de auto slipt en beland in de berm. Op dat moment schieten heldere beelden van Geesje door zijn hoofd: haar kuit, haar rug en haar hals. Maar vooral haar gezicht met de kraaienpootjes en sproetjes. Stijn is ongedeerd. Het is 1 januari 2001.

Thematiek

Goed en kwaad

Hoever mogen ouders gaan in de bescherming van hun kinderen, wanneer die een misdaad hebben gepleegd? Met dat probleem worstelen de vier ouders die bovendien nog een familieband met elkaar hebben. Het meest ligt de nadruk op de ouders van Michel, die een bijna oedipale band met zijn moeder heeft. Het liefst stopt Paul alles in de doofpot net als zijn vrouw Claire. Vandaar dat de flashbacks met de fietshandelaar en met de rector op school nuttig zijn, omdat ze de kern van de thematiek aangeven.

Motieven

Familiegeheim

Babette wil niet dat Serge zich terugtrekt, en probeert dit via Claire waar te maken. Ook heeft Claire achter Pauls rug om gevraagd aan Babette of ze tijdens haar ziekte Michel willen weghalen bij Paul. Ook hebben ze hun kennis over het zwerfster-incident voor elkaar verzwegen en op de avond van het diner komt Paul er ook nog achter dat Claire voor de geboorte van Michel ook een vruchtwateronderzoek heeft laten doen en ze al op de hoogte was dat ze een zoon kregen. Het andere familiegeheim (de verdwijning van de geadopteerde Beau, waarin Michel zeker de hand heeft gehad en waarvan zijn moeder vooraf en zijn vader na afloop op de hoogte zijn geweest) wordt in de familie doodgezwegen.

Agressiviteit

In het verhaal keert de agressiviteit van Paul steeds terug. Dit heeft alles te maken met het beschermen van zijn zoon en komt terug in het gesprek met de rector over het werkstuk van Michel, het incident met de fietsenmaker, Beau, en het voorval tussen Serge en Claire.

Titelverklaring

Het hele verhaal is gebaseerd op het diner, het begint en sluit er mee. Ondanks de abstracte begrippen die ook meerdere malen terug keren bij verschillende personages, is het diner een concreet begrip waarmee (bijna) elke personage wat mee te maken heeft. Samengevat: het diner is de rode draad door het verhaal en daarom gekozen als titel.

Structuur & perspectief

De roman heeft een opzet in hoofdstukken die in relatie worden gezet met het opdienen van een vijfgangendiner in een duur restaurant. De delen waarin de roman is verdeeld, verwijzen naar de onderdelen van zo'n diner: het aperitief (hoofdstuk 1-7), het voorgerecht (hoofdstuk 8-15), het hoofdgerecht (hoofdstuk 16-35), het nagerecht (hoofdstuk 36-39) en het digestief (hoofdstuk 40- 45). Daarna is er een soort epiloog, de fooi (hoofdstuk 46) die ook ruim na de dag van het diner wordt verteld. Doordat de maaltijd uit vijf gangen bestaat, denk je bij de structuur automatisch aan de opbouw van een klassieke tragedie met de klassieke indeling van een expositie, intrige, climax (het hoofdgerecht) catastrofe (de ondergang van Serge) en de peripetie. Bovendien kun je in de roman ook de drie Aristotelianse eenheden herkennen: de eenheid van tijd (alles moet binnen 24 uur worden afgehandeld; in de vijf

hoofdstukken is er sprake van een vertelde tijd van enkele uren), de eenheid van plaats (er zijn geen decorwisselingen; alles speelt zich af in het restaurant) en de eenheid van handeling (één thema staat centraal; hier de loyaliteit van ouders tegenover hun kinderen).

Deze manier van vertellen wekt veel spanning. Om de eenheid van tijd en plaats te kunnen handhaven, krijg je vanuit het perspectief van Paul te zien wat er in het verleden is gebeurd.

Door deze uitvoerige flashback wordt de chronologische volgorde drastisch doorbroken.

Het verhaal wordt in de ik-vorm verteld en in de onvoltooid verleden tijd.

Decor

Het is een actueel verhaal, hoewel uit de verhaalgegevens niet direct duidelijk wordt in welke maand en in welk jaar zich alles afspeelt. Maar in de tekst wordt enkele keren gesproken over George Bush als president van Amerika, de oorlog in Irak, de rekening in euro's. Je kunt dus aannemen dat het verhaal na 2004 speelt. Ook wordt de huidige minister-president op Jiskefetachtige wijze geschilderd waarbij de vergelijking met bekende politici aan de lezer wordt opgedrongen. Kortom, het is een actueel verhaal dat speelt in de tijd waarin het boek is uitgegeven.

De topografische plaats van handeling is een restaurant in Amsterdam. De plaats van handeling kunnen we afleiden uit de naam van het metrostation in de buurt waarvan de wandaad van de jongen plaatsvindt, namelijk Slotervaart.

Slotzin

Toen deed Michel een stap naar voren, hij sloeg zijn armen om me heen en drukte me tegen zich aan. "Lieve papa", zei hij.

Lijst van personages

Stijn Bekkering: Stijn is de hoofdpersoon in dit boek. Hij en zijn vrouw Geesje hebben in Nederland een ongeluk gehad waardoor zijn vrouw Geesje is overleden. Zijn zoon Harry verdwijnt datzelfde moment. Hij is een aardige, bescheiden man en kan de dood van zijn vrouw naar 45 jaar huwelijk maar moeilijk verwerken. Daarom praat hij veel over vroeger tegen zijn vrienden Bruce en Tracy. Verder behandelt Stijn iedereen met respect. Hij heeft ook niet een erg extreem uitgesproken mening.

Geesje Bekkering: Geesje is in het boek al wel dood maar toch is ze een belangrijk persoon. Stijn moet namelijk steeds aan haar denken. In het boek wordt verder niet veel verteld over haar karakter.

Harry Bekkering: Harry Bekkering is de zoon van Stijn en Geesje. Harry is een man die niet veel zegt. Hij is zomaar in

een vreemde bui met Tracy naar Canada vertrokken terwijl hij zijn vrouw en zoon achterliet in Nederland. Nadat Stijn zijn zoon gevonden heeft keert Harry terug naar zijn vrouw en zoon. Verder wordt in het boek duidelijk dat Harry weinig om zijn medemens geeft.

Tracy Tuin: Tracy is de vriendin waarmee Harry plotseling naar Canada trok. Ze is een erg open meisje dat nog maar 20 jaar is. Ze praat veel met Bruce en Stijn. Ze heeft een moeilijke jeugd gehad, haar vader misbruikte haar en toen Tracy zwanger werd heeft hij haar het huis uit gezet. Ze zwerft de wereld een beetje rond om te proberen gelukkig te worden.

Bruce Grady: Bruce is een Canadese man met een grote maori neus. Die hij volgens hem van zijn moeder geërfd heeft die hij nog nooit gezien heeft. Hij heeft veel over de maori's opgezocht en is een echte maori-kenner. Hij heeft niet echt werk maar hij verkoopt zelf gemaakte drank en oude zool. Maar in zijn beleving zijn het kunstvoorwerpen. Hij is verder een aardige man die goed bevriend met Stijn is.

Sandra Bekkering: Sandra is de schoondochter van Stijn en is getrouwd met Harry. Ze heeft samen met Harry een zoon Martijn. Ze is een aardige, vriendelijke vrouw die heel veel van haar man Harry houdt.